

Maankohoaminen | 2

Kalottivuoret

TEHTÄVÄT/FAKTA / Taso 1

Maankohoaminen | 2

Kalottivuoret

Tämän vuoren huippu on sen metsäisin osa. Miten se sitten on muodostunut?

KUVA: Jonas Salmonsson

1.

Katso kuvaa ja pohdi kysymyksiä.

Vastauksia ei tarvitse tietää.

- Miltä huipulla kasvava metsä sinusta näyttää?
- Kasvaako kaikkialla vuorella yhtä paljon metsää?
- Oletko joskus nähnyt tällaisia korkeita vuoria?

2.

Lue kalottivuorista kertova teksti.

Käytä omaa kehoasi tai luonnosta löytämiäsi asioita ja näytä, miltä kalottivuori näyttää.

3.

Näytä kalottivuoressi muille ja kerro siitä.

Kerro seuraavista asioista:

- Mistä kalottivuoren tunnistaa luonnossa?
- Miksei sen rinteillä ole juurikaan metsää?

Maankohoaminen | 2

Kalottivuoret

Kalottivuoren laki on sen metsäisin osa, koska huipulla on eniten hiekkaa ja soraa.

KUVA: Tuija Warén

Kuvan vuorta kutsutaan kalottivuoreksi. Kalotti tarkoittaa eräänlaista lakkia. Vuori on saanut sen nimekseen, koska sen huipulla on metsän muodostama pieni ”lakki”. Miksiköhän suurin osa puista kasvaa juuri huipulla?

Aivan oikein, kun mannerjäätikkö suli, maa oli painunut alaspäin noin 300 metriä. Korkeita vuoria oli vain vähän, ja niiden huiput näkyivät saarina meressä. Niiden päälle oli kertynyt hiekkaa, soraa ja kiviä, joita jää oli kuljettanut mukanaan.

Kun jää suli, maa alkoi taas kohota. Kun vuoret kohosivat, aallot huuhtoivat rinteiltä hiekan ja soran pois. Loppujen lopuksi hiekkaa ja soraa jäi vain huipuille. Siellä alkoi kasvaa kasveja. Rinteillä kasvaminen oli vaikeaa, koska siellä ei ollut hiekkaa tai soraa.

Kalottivuoria on Korkearannikolla. Merenkurkun saaristossa ei ole korkeita vuoria.

Seuraavalta sivulta näet, miten kalottivuori syntyy.

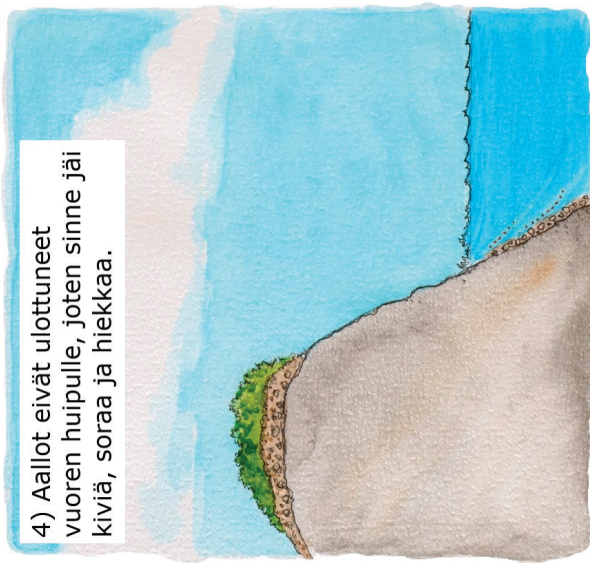
1) Vuoren päällä on paksu jääkerros. Jään sisällä on kiveä, soraa ja hiekkaa.

2) Kun jää sulaa, kaikki kivet jäävät vuorelle. Ainoastaan vuoren huippu näkyy vedenpinnan yläpuolella.

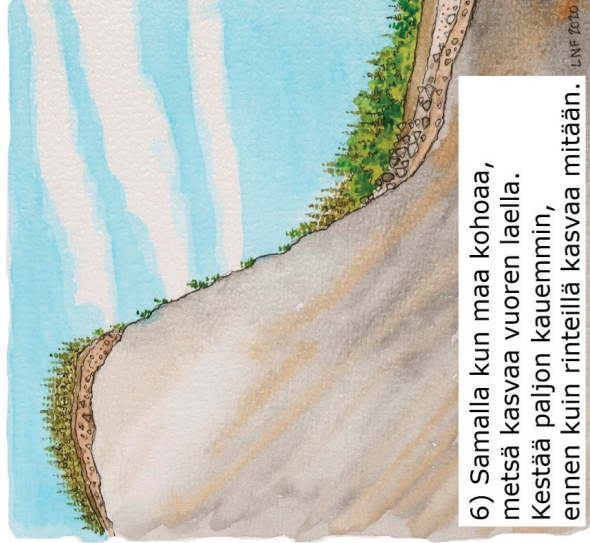
3) Maankohoaminen nostaa maaperän merestä. Aallot huuhtovat kaikki kivet pois vuorenrinteiltä.

4) Aallot eivät ulottuneet vuoren huipulle, joten sinne jäi kiviä, soraa ja hiekkaa.

5) Vuoren huipulla kasvit pääsevät kasvamaan. Vuorenrinteillä kasvien on vaikeampi selvitä.

6) Samalla kun maa kohoaa, metsä kasvaa vuoren laella. Kestää paljon kauemmin, ennen kuin rinteillä kasvaa mitään.

KUVITUS: Liselott Nyström Forsén